

**DISTANCE LEARNING OF ADVANCED TRAINING COURSE
PARTICIPANTS DURING THE WAR**
**ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ СЛУХАЧІВ КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПІД ЧАС ВІЙНИ**

Shopina Maryna Oleksandrivna

*кандидат психологічних наук,
ORCID ID 0000-0002-1637-3480*

Yakunin Yaroslav Yuriyovich

*кандидат хімічних наук,
ORCID ID 0000-0001-5421-0546*

Інститут післядипломної освіти

Київського університету імені Бориса Грінченка,

м. Київ, Україна

Анотація. Після оголошення воєнного стану на території України, з березня 2022 року в Інституті післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, були відновлені заняття у форматі онлайн. В статті описуються особливості дистанційного навчання слухачів курсів підвищення кваліфікації під час війни.

Ключові слова: післядипломна освіта, дистанційне навчання, вебінар.

Abstract. After the declaration of martial law on the territory of Ukraine, from March 2022, the Institute of Postgraduate Education of Kyiv University named after Borys Grinchenko, online classes were resumed. The article describes the features of distance education for students of professional development courses during the war.

Key words: postgraduate education, distance learning, webinar.

Після оголошення воєнного стану протягом березня 2022 року на перших онлайн зустрічах із слухачами курсів підвищення кваліфікації, освітянам було запропоновано опитування з метою дізнатися в якому саме форматі їм буде зручніше проходити курси та які теми зараз мають найбільшу актуальність. У ході обробки результатів ми з'ясували, що педагоги, які бажали пройти курси, мали обмежені технічні можливості, тому що знаходились в евакуації або за кордоном, або на західній Україні у незручних обставинах, і мали з технічного обладнання переважно лише мобільний телефон із виходом в інтернет. У той же час, освітяни, що залишились у Києві, але через регулярну необхідність перебувати в укриттях, теж не мали часу і можливості дистанційно опрацьовувати матеріали курсів, що передбачають виконання творчого завдання. Тому, для освітян переважно проводились on-line Інтернет-зустрічі без виконання додаткових завдань, але з можливістю поставити запитання викладачу. Основною перевагою проведення таких вебінарів, безумовно, був той факт, що для прослуховування матеріалу потрібен лише мобільний телефон із доступом в Інтернет.

Серед запропонованих слухачам тем вебінарів найбільшим попитом користувались такі три напрямки: ті, що пов'язані з психологічною підтримкою дітей і батьків під час війни; ті, що передбачали відпрацювання практичних методик подолання стресу і тривожності; не такими популярними, але актуальними, виявилися спрямовані на розвиток фахових компетентностей освітян, що пов'язані з упровадженням НУШ.

Починаючи з квітня і до кінця 2022 року дистанційне навчання для слухачів підвищення кваліфікації здійснювалось у чотирьох напрямках: вебінари, «адресні курси», дистанційні курси та індивідуальні консультації.

Тематика і час вебінарів, що проводились у форматі відеоконференцій Zoom або Google Meet, пропонувалась через оголошення на сайті Інституту післядипломної. Освітняни, що виявляли бажання взяти участь у цих on-line зустрічах, самостійно обирали для себе цікаву тематику і зручний час приєднання до конференції, що дозволило нам виявити пріоритетні напрямки діяльності і з'ясувати, що під час військового стану значна кількість людей, як освітян, так і їхніх підопічних, потребують в першу чергу саме психологічної підтримки. До того ж, по відгукам учасників вебінарів було помітно, що робота над власним професійним розвитком, допомагала людям перемикаати увагу на звичні робочі моменти і хоча б тимчасово знизити рівень їхньої тривожності. До того ж, за результатами участі у вебінарі слухачі отримували сертифікати з відміткою про кількість кредитів, що можуть бути зараховані, як підвищення кваліфікації. Такі вебінари проводились нами на регулярній основі, 2 – 3 рази на тиждень, а кількість учасників коливалась від 20 до 130 осіб.

«Адресні курси» відрізнялись від описаних вище вебінарів своєю конкретною спрямованістю на колектив певного навчального закладу. Такими курсами ми замінили скасовані через військовий стан «курси за замовленням», коли навчальний заклад запрошував викладачів інституту на свою територію з попередньо узгодженою тематикою занять. Інтенсивність звернень для організації «адресних курсів» почала збільшуватись з квітня 2022 року, коли територія Київської області була повністю звільнена від російських окупаційних військ, і люди почали повертатись з евакуації до власних осель. Загалом, за останній рік нами було проведено близько 70 занять «адресних курсів», у яких кожного разу брали участь від 15 до 35 осіб.

На ряду з тематичними вебінарами та «адресними курсами» продовжувала роботу платформа дистанційної освіти Moodle, на якій вже понад 10 років доповнюється і оновлюються навчальні модулі з різних напрямків професійного розвитку педагогів. Лише зусиллями авторів цієї статті на даній дистанційній платформі протягом минулого року з'явилося 10 модулів психологічного та фахового спрямування. За минулий рік наші дистанційні курси, яких загалом на платформі 28, успішно пройшли і отримали відповідні сертифікати понад 2 тисячі освітян.

Також за останній рік суттєво збільшилась кількість індивідуальних звернень від освітян за індивідуальними консультаціями. Основна частина людей, що зверталися, відчували тривожність, відмічали за собою підвищену дратівливість і відчуття постійної втоми, що схоже на прояви посттравматичного синдрому. За зізнанням самих освітян, такий нестабільний психічний стан дуже заважає їм працювати, адже вони мають транслювати впевненість і спокій своїм учням і їхнім батькам, що на фоні глибокого психологічного виснаження вчителів і вихователів та психологічної травми у дітей, робити надзвичайно складно. Загалом, за останній рік за індивідуальними консультаціями звернулись понад 100 освітян міста Києва, 87 % з них були

жінки віком 28-61 рік та 13 % чоловіків віком 36-57 років. Робота з індивідуального консультування продовжуються й у теперішній час. Для звернення і узгодження часу on-line консультації достатньо звернутись до нас, або до наших колег, електронною поштою за адресами, що розміщені у відкритому доступі на сайті Інституту післядипломної освіти.

Висновок.

На початку війни великим попитом серед освітян користувались вебінари без виконання додаткового завдання, це пояснюється тим, що люди були змушені виїхати або знаходились у незручних для себе обставинах і виконувати завдання до курсів не було ні можливості, ні бажання. З січня 2023 року у педагогів міста Києва з'явилося більше вибору для проходження курсів підвищення кваліфікації. Це і відновлення очних занять на базі Київського університету імені Бориса Грінченка, або навчальних закладів, бо Інститут післядипломної освіти зараз не має власного приміщення для організації очних занять. Організуються вебінари з виконанням додаткових завдань й можливістю отримання сертифікату на більшу кількість годин. Також пропонуються вебінари для вільного відвідування слухачами без завдань, а також конференції, семінари тощо. Своє головне завдання на даний період ми бачимо у тому, щоб здійснювати максимальну психологічну підтримку освітян для боротьби з проявами посттравматичного стресового розладу, продовжуючи роботу задля можливості реалізації вчителями і вихователями нагальних потреб у їхньому професійному зростанні.

Література.

1. Шопіна Марина Олександрівна, Якунін Ярослав Юрійович (2022) Навчання в умовах військового стану, матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції «Multidisciplinary academic research, innovation and results», 05-08 квітня 2022 р., Прага, Чехія. С. 511-513.
2. Шопіна Марина Олександрівна, Якунін Ярослав Юрійович (2022) Психологічна підтримка дітей з особливими освітніми потребами під час війни, Матеріали XXIV Міжнародної конференції молодих науковців «Проблеми особистості в сучасній науці: результати та перспективи дослідження». С. 254-257.